

Sygn. akt III A Ua 1509/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Josiak
Sędziowie:	SSA Barbara Ciuraszkiewicz SSO del. Ireneusz Lejczak (spr.)
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku J. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek apelacji J. F.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze

z dnia 9 sierpnia 2011 r. sygn. akt VII U 438/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze oddalił odwołanie wnioskodawcy J. F. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 3 marca 2011 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawca, urodzony (...), nie pozostaje w zatrudnieniu, nie przystąpił do OFE, udokumentował łącznie 34 lata miesiąc i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W dniu 9 lutego 2011 r. J. F. złożył do organu rentowego wnioski o emeryturę. Organ rentowy decyzją z dnia 3 marca 2011 r. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, przy czym nie uwzględnił mu żadnego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W okresie od dnia 1 września 1967 r. do dnia 30 czerwca 1986 r. wnioskodawca zatrudniony był w Zakładach (...) w B. na stanowisku ślusarza narzędziowego. W 1982 r. nabył uprawnienia spawalnicze i świadczył również pracę jako ślusarz-spawacz, przy czym pracował na ślusarni. Jego praca polegała na wykonywaniu przyrządów i urządzeń usprawniających pracę na produkcji i spawał elektrycznie ramy do różnych urządzeń.

Z kolei w okresie od dnia 4 lipca 1986 r. do dnia 30 listopada 1991 r. wnioskodawca zatrudniony był w Państwowym Ośrodku (...) w B. na stanowisku ślusarza-spawacza. Wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasowym nie wykonywał wyłącznie prac spawalniczych. W ramach tego zatrudnienia zasadniczą pracą było spawanie elektryczne i gazowe, ale wykonywał również prace ślusarskie oraz przy produkcji brykietciarek.

W okresie od dnia 2 grudnia 1991 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. wnioskodawca zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w B. jako monter sieci wodociągowej. Wnioskodawca wykonywał prace spawalnicze, pracował w głębokich wykopach i w hydroforniach, w studzienkach wodomierzowych, w zbiornikach w stacjach uzdatniania wody.

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy jest nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy uznał, że podczas zatrudnienia w Zakładach (...) w B. wnioskodawca nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jedynie w charakterze spawacza. Sąd wskazał także, że wnioskodawca pracował na ślusarni, a uprawnienia spawalnicze nabył w 1982 r. i od tego momentu oprócz prac ślusarskich wykonywał również prace spawalnicze.

Odnosnie okresu pracy w Państwowym Ośrodku (...) w B. Sąd pierwszej instancji przyjął, że wnioskodawca nie wykonywał podczas tego zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze pracy w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy uznał, że zeznania świadków, iż wnioskodawca w tym okresie wykonywał wyłącznie pracę spawacza, są niewiarygodne, gdyż przeczą temu akta osobowe wnioskodawcy. Z tych dokumentów jasno wynika, że wnioskodawca oprócz prac spawalniczych, wykonywał również prace nie będące pracami w szczególnych warunkach.

Jeżeli chodzi o okres pracy wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w B., to Sąd pierwszej instancji wskazał, że w ramach tego zatrudnienia wykonywał prace spawalnicze, prace w głębokich wykopach i w hydroforniach, w studzienkach wodomierzowych, w zbiornikach w stacjach uzdatniania wody. Jednak wobec tego, że w powyższych okresach wnioskodawca nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach, to nawet uwzględnienie tego okresu nie daje wnioskodawcy 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W tych okolicznościach Sąd pierwszej instancji uznał, że wnioskodawca nie wykazał wymaganych okresów pracy w szczególnych warunkach, wobec czego nie przysługuje mu prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości J. F., zarzucając mu błędne ustalenia polegające na tym, że: nie uwzględnił faktu, iż prace przy wiertarkach ręcznych, suwnicach i gilotynach są czynnościami pomocniczymi względem prac spawalniczych, błędnie nie uznał, iż powyższe prace były wykonywane w szkodliwych warunkach, nadto nie uwzględnił tego, że w Państwowym Ośrodku (...) spawanie było jego główną pracą.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie żadanego świadczenia. W uzasadnieniu podniósł, że po ukończeniu kursu spawalniczego wykonywał wyłącznie prace spawalnicze, a wcześniej był pomocnikiem spawacza, co też był pracą szkodliwą. Nadto otrzymywał dodatek szkodliwy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja J. F. jest bezzasadna.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, czyli 1 stycznia 1999 r., osiągnęli:

okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn (pkt. 1) oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (pkt. 2). Z kolei po myśli ust. 2 tego przepisu emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z kolei po myśli art. 32 w/w ustawy w związku z § 4 z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r., będącym pracownikiem, o którym mowa w ust. 2-3, zatrudnionym w szczególnych warunkach, przysługuje emerytura, jeżeli osiągnął wiek emerytalny (60 lat) oraz posiada 25-letni okres zatrudnienia, a w tym co najmniej 15 lat okresów pracy w warunkach szczególnych.

W sprawie bezspornym jest, że J. F. spełnia przesłanki dotyczące wieku, ogólnego stażu ubezpieczenia emerytalnego, nieprzystąpienia do OFE i rozwiązania stosunku pracy.

Natomiast sporna kwestia sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawca spełnia warunek 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności, czy podczas zatrudnienia: w Zakładach (...) w B. od dnia 1 września 1967 r. do dnia 30 czerwca 1986 r., w Państwowym Ośrodku (...) w B. od dnia 4 lipca 1986 r. do dnia 30 listopada 1991 r. i w Przedsiębiorstwie (...) w B. od dnia 2 grudnia 1991 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach.

Odnosnie okresu pracy w Zakładach (...) w B., to wnioskodawca domagał się uwzględnienia całego okresu pracy w tym zakładzie do okresów pracy w szczególnych warunkach.

Żądanie to jest nieuzasadnione. Przede wszystkim sprzeciwia się temu świadectwo pracy, z którego jasno wynika, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku ślusarza narzędziowego, a ostatnie stanowisko jakie zajmował, to stanowisko ślusarza. Zarówno praca ślusarza narzędziowego, jak i praca ślusarza, nie została zaliczona do prac w szczególnym charakterze, wobec czego nie ma podstaw do uwzględnienia tego okresu. Wnioskodawca, powołując się na zeznania świadków, twierdził, że w rzeczywistości wykonywał początkowo pracę pomocnika spawacza, a następnie spawacza. Sąd Apelacyjny nie kwestionuje, że wnioskodawca wykonywał również pracę spawacza podczas powyższego zatrudnienia, a w szczególności po dniu 1 lipca 1982 r., czyli po nabyciu uprawnień spawalniczych. Jednak sam fakt wykonywania pracy spawacza nie jest wystarczający do uwzględnienia w/w okresu do okresów pracy w szczególnych warunkach. Konieczne jest bowiem wykonywanie takiej pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (§ 2 ust. 1 w/w rozporządzenia). Uzasadnione to jest tym, że praca w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Nadto należy mieć na uwadze, że prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w konsekwencji przepisy regulujące to prawo należy interpretować w sposób ścisły i gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo. Zatem praca pomocnika spawacza w żaden sposób nie może zostać uznana. Wnioskodawca nabył uprawnienia spawalnicze w dniu 1 lipca 1982 r., co oznacza, że pracę na stanowisku spawacza mógł wykonywać jedynie w okresie od dnia 1 lipca 1982 r. do dnia 30 czerwca 1986 r. (4 lata). Jednak należy podkreślić, że samo posiadanie uprawnień do spawania jeszcze nie świadczy o wykonywaniu tej pracy stale i w pełnym wymiarze. Tym bardziej, że zarówno świadectwo pracy, jak i dowody wnioskowane przez J. F., czyli zeznania świadków: B. G. i A. Ż., nie potwierdzają wykonywania przez niego stale i w pełnym wymiarze pracy spawacza. Co prawda świadek B. G. zeznał, że wnioskodawca głównie wykonywał prace spawalnicze. Jednak sam świadek w swoich dalszych zeznaniach przyznał, że wnioskodawca pracował jako ślusarz-spawacz. Z kolei świadek A. Ż. również potwierdził, iż wnioskodawca wykonywał prace ślusarsko-spawalnicze. Wobec tego należy przyjąć, że oprócz prac spawalniczych wnioskodawca wykonywał także prace ślusarskie, co nie pozwala uznać, że w Zakładach (...) od dnia 1 lipca 1982 r. pracował stale i w pełnym wymiarze pracy na stanowisku spawacza. Z tego powodu okres ten nie może zostać uznany za okres pracy w szczególnych warunkach. Nadto należy zauważyć, że świadek A. Ż. początkowo pracował jako ślusarz, następnie jako ślusarz-spawacz i w dalszym okresie jako spawacz i za okres pracy

spawacza otrzymał świadectwo pracy w szczególnych warunkach. Tak więc brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach za w/w okres dodatkowo potwierdza, że wnioskodawca nie był zatrudniony na stanowisku spawacza. Powyższego nie podważają twierdzenia wnioskodawcy, iż w spornym okresie otrzymywał dodatek z tytułu pracy w szkodliwych warunkach. Należy podkreślić, że celem tego dodatku jest zrekompensowanie pracownikowi zagrożenia i uciążliwości wynikających z wykonywania danej pracy. Jednak jego otrzymywanie nie jest tożsame z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, gdyż o tym decyduje wyłącznie w/w rozporządzenie.

Jeżeli chodzi o okres zatrudnienia wnioskodawcy w Państwowym Ośrodku (...) w B. od dnia 4 lipca 1986 r. do dnia 30 listopada 1991 r., to również ten okres nie może zostać uznany za okres pracy w szczególnych warunkach. Co prawda świadkowie: A. S. i Z. S. zeznali, że wnioskodawca w tym okresie wykonywał wyłącznie prace spawalnicze. Jednak w ocenie Sądu Apelacyjnego ich zeznania w tym zakresie są niewiarygodne. Przeczą im wyraźnie akta osobowe wnioskodawcy. Należy bowiem zauważyć, że z opinii o wnioskodawcy z dnia 27 listopada 1989 r., sporządzonej przez mistrza d/s nowych uruchomień, jasno wynika, że wnioskodawca w w/w zakładzie pracował jako ślusarz-spawacz, a jego stanowisko charakteryzowało się wykonywaniem różnorodnej pracy, to jest wykonywaniem: prac spawalniczych, prac ślusarskich i wiertarskich oraz obsługą gilotyny do cięcia blachy. Co prawda z opinii tej również wynika, że zasadniczą pracą była praca spawacza. Jednak nawet przyjmując, iż prace spawalnicze były pracami zasadniczymi, to wykonywanie przez wnioskodawcę pozostałych prac, świadczy, iż nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz. Tym bardziej, że kolejna opinia o wnioskodawcy z dnia 23 marca 1990 r. sporządzona przez dyrektora zakładu pokrywa się z w/w opinią. Nadto powyższe znajduje potwierdzenie w angażach wnioskodawcy, z których również wynika, że pracował jako ślusarz-spawacz. Także świadectwo pracy potwierdza wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w charakterze ślusarza-spawacza. Należy zauważyć, że zostało ono wydane w dniu 29 listopada 1991 r., a więc już w czasie obowiązywania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zatem, gdyby w rzeczywistości wnioskodawca wykonywałby wyłącznie pracę spawacza, to pracodawca zgodnie z § 2 ust. 2 tego rozporządzenia, zawarłby adnotację o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach w świadectwie pracy. Skoro powyższe dokumenty nie pozwalają wyszczególnić okresów pracy spawacza od okresów pracy ślusarza, to nie ma podstaw do przyjęcia, iż pracę spawacza wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tych okolicznościach same zeznania w/w świadków dotyczące tego, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach są niewystarczające i jako nieznajdujące potwierdzenia w aktach osobowych, niewiarygodne. W związku z tym nie mogą przesądzać o jego zatrudnieniu w szczególnych warunkach. Nadto należy podkreślić, że zeznania świadków mogą stanowić jedynie pośredni dowód potwierdzający przebieg zatrudnienia w warunkach szczególnych, jeśli byłyby precyzyjne, a przede wszystkim poparte innymi dokumentami pracowniczymi.

Odnośnie kolejnego spornego okresu, to wnioskodawca przedstawił za ten okres świadectwo pracy i świadectwo pracy w szczególnych warunkach. Dokumenty te potwierdzają, iż wnioskodawca w okresie od dnia 2 grudnia 1991 r. do dnia 31 grudnia 2004 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w szczególnych warunkach. Jednak należy zauważyć, że cały okres tego zatrudnienia nie może zostać uwzględniony, gdyż zgodnie z art. 184 w/w ustawy warunk 15 lat pracy w szczególnych warunkach winien zostać spełniony do dnia 31 grudnia 1998 r. Wobec tego uwzględnieniu podlega jedynie okres od dnia 2 grudnia 1992 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. Niewątpliwie okres ten jest niewystarczający do spełnienia warunku 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Reasumując, należy stwierdzić, że wnioskodawca pracę w szczególnych warunkach wykonywał jedynie w okresie od dnia 2 grudnia 1991 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. Natomiast zgromadzone dowody w sprawie nie pozwalają na uznanie pozostałych spornych okresów do okresów pracy w szczególnych warunkach. Na marginesie należy zauważyć, że nawet przyjmując, iż wnioskodawca, po nabyciu uprawnień spawacza w Zakładach (...) w B., wykonywał wyłącznie pracę spawacza i po doliczeniu tego okresu do okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w B., to nadal wnioskodawca nie posiadałby wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację wnioskodawcy jako bezzasadną.